

veziLO

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Dobova je pred referendumom

Osrednja tema pogovorov, tudi v naši TOZD, je v zadnjem času referendum za krajevni samoprispevek, ki ga bo razpisa-

Tekoči trak v Dobovi. Delavke so zadovoljne z delovnimi razmerami, le tiste s Hrvatske si močno želijo vsakodnevnih prevozov na delo in z njega. Prepričani smo, da bo tudi ta problem v kratkem rešen. (Foto: J. Žele)

la brežiška občina. V naslednjem štiriletnem obdobju naj bi tako zbrali enajst milijard dinarjev, od tega bi porabili več kot štiri milijarde za gradnjo šol, štiri milijarde bodo šle za komunalno ureditev, dve milijardi za zdravstvo, otroško varstvo, kulturo in tako naprej. Tudi delavci naše TOZD bodo na referendumu gotovo glasova-

li ZA, kajti nekaj omenjenih del bo narejenih tudi v Dobovi. Tamkajšnji krajan si žele predvsem novo šolo, ki naj bi stala ob otroškem vrtcu, saj je zdajšnja stara stavba dotrajana, skoraj neuporabna za pouk. Seveda nimajo Dobova in njeni prebivalci urejenih še drugih zadev, vendar dajejo prednost šoli, mlademu rodu, njegovi izobrazbi in zdravemu življenju mladine.

Delavke v konfekciji pa šiva-jo kombineze in spalne srajce za Francoze, izdelujejo pač artikle iz šarmeza in polsatena. Posebnih pretresov, problemov, ki bi vpili, nimajo, če odmislimo stanovanjske težave. Že lani so se dogovarjali o načrtu stanovanjski izgradnji, a do uresničitve ni prišlo, ker lokacija nima urejene kanalizacije, zaradi česar je republiški inšpektor prepovedal graditi dva načrtovana bloka. Se pa nekaj malega le svetlika v prihodnosti. Upanje daje dejstvo, da ima Dobova izdelan zadalni načrt. Osnova za začetek.

Lep zgled sodelovanja najdemo med delavci naše TOZD in osnovno šolo ter vrtcem. Vzgojiteljice imajo toliko posluha, da usklajujejo svoj letni oddih z

dopusti zaposlenih v Beti, v menzi pa visi slika, ki so jo izdelali učenci osnovne šole in so jo poklonili ženam za osmi marec. Mladež je pripravila tudi pristrčen program, medsebojni

obiski pa so postali vsakodnevna praksa.

Jih pa muči v TOZD Dobova organizacija prevoza za delavce, ki prihajajo na delo s Hrvatskega, z one strani Sotle. Z ljubljanskim podjetjem SAP so skušali stvar urediti, vendar niso našli skupnega jezika, tako da morajo pešati delavci v eno smer tudi po pet kilometrov. Pri tem izgubijo veliko časa in energije, ki bi jo lahko porabili za delo.

Ob koncu zapisa iz Dobove bi lahko rekli, da ni v tem koncu nič novega. Razumljivo: prišleku ni dano globlje prodreti v življenje ljudi, v njihove usode, vsakdanje radosti in skrbi.

Teh gotovo ni malo, dogodki torej so, vendar jih navadno ne razlagamo tujcem, nključnim obiskovalcem. Ti ostanejo v nas, za nas, da lahko črpamo iz njih silo za življenje.

Vse velike in majhne reči se dogajajo v človeku. Nič ni zunaj njega.

T. GAŠPERIČ

Simbol mladosti

Štafeta mladosti, simbol svobode, miru in bratstva, je že lep čas na poti. Po Jugoslaviji je krenila 24. marca, in sicer z Raven na Koroskem. Tamkajšnji mladinci so ji pripravili lep polpopotnico. Najprej je s hribov okrog Raven zagrmelo šestinosemdeset možnarjev, takoj za tem so železarji v novi topilnici izlili novo „šaržo“, in s številnimi lepimi željami k predsednikovemu sedeminosemdesetemu rojstnemu dnevu je kranila na pot.

Pričakali in sprejeli so jo tudi naši ljudje. Slavnostni sprejemi so bili vsepovsod povezani z vsakodnevnimi uspehi. Tudi belokranjskimi. V njeno počastitev so pripravili praznovanja, ki so bila povezana z letošnjimi osrednjimi prazniki: 60-letnico Komunistične partije Jugoslavije in 60-letnico SKOJ. Naštevilih prireditvah, pa najsi so bile na sodobnih tribunah ali vaški ilovici, v velikih delovnih organizacijah ali v skromni mladinski osnovni organizaciji, so podelili zaslužnim mladincem priznanja, diplome, sprejemali so jih v Zvezo komunistov, enote teritorialne obrambe itd.

In vsak je diplomu, knjižico ali samo pohvalno besedo sprejel z veseljem. Zakaj dobil jo je v času, ko se vsa mladina Jugoslavije pripravlja na praznovanje dneva mladosti. Štafeta palice, ta simbol mladosti, svobode, miru in bratstva, ki je že bila v objemu tisočih dlani, je bila tudi pri nas. Zapustila nas je z novimi iskrenimi željami mladih, da bi nas tovariš Tito, ki bo praznoval 87. rojstni dan, vodil še dolgo časa.

MLADINA „BETI“

Mladinke in mladinci prinašajo na Trg svobode zvezno štafeto z najboljšimi željami in čestitkami tovarišu Titu za njegov sedeminosemdeseti rojstni dan. (Foto: J. Žele)

1. maj. Praznik dela, dan vsega tistega, kar prinaša srečo, varnost, standard. Dan uspehov, načrtovanja, dan sonca, pesmi, veselja. Dan ponosa nad vsem, kar smo zgradili, dosegli v svobodi. Sami. Z umom in z rokami. Z voljo in z odrekanjem.

Zato iskrene čestitke. Pa sončne dneve za izlete, za trenutke z družino, za prijatelje.

UREDNIŠTVO

OKROGLA MIZA — OKROGLA MIZA — OKROGLA MIZA — OKROGLA — OKROGLA MIZA — OKROGLA MIZA

Naše uredništvo je pripravilo „Okroglo mizo“ o sodelovanju delovnih organizacij BETI in KOMET po podpisu Samoupravnega sporazuma o združitvi obeh delovnih organizacij v TIM — tekstilno industrijo Metlika. Na razgovor v sejno sobo BETI smo povabili: Miroslava Štimca, Franca Kočevarja, Jožeta Mozečiča, Toneta Štrclja, Toneta Muca, Toneta Tomca, Staneta Mrvarja, Jožeta Došena, Nikolo Podrebarca, Viktorja Kozjana, Marijo Petric, Jožeta Gerkišča, Blagoja Tošeskega, Čeda Popoviča, Zinko Mišmaš, Marijo Jakljevič, Cveto Jagodič, prisotni pa so bili tudi člani našega

cij. Pozneje ne več. Imeli smo tudi dogovore in pogovore na občinskem komiteju z vodstvenim kadrom. Po podpisu sporazuma je aktivnost na tem področju zamrla.

MIROSLAV ŠTIMAC: Pred tremi leti, ko smo pričeli z delom za združitev v TIM, so bile razmere drugačne, kot so danes. Od takrat pa do zdaj se je marsikaj spremenilo: na področju tehnologije, drugačni so tržni pogoji, prišlo je do določenih kadrovskih sprememb, spremenil se je pristop k razvojni politiki v ožjem in širšem pomenu te besede. Ti spremenjeni pogoji pa morajo biti osnova za razmišljanje o

na višjo kvalifikacijsko strukturo. Razpisali smo veliko število štipendij, res pa tovrstnih akcij nismo načrtovali skupaj s Kometom.

JOŽE DOŠEN: Več bi lahko sodelovali pri kadrovski politiki, v tem primeru bi tudi več naredili. Komet je veliko storil za izboljšanje kadrovske strukture.

DRAGICA NENADIČ: Zanima nas, če je podpisani samoupravni sporazum še zmeraj živ, sprejemljiv, čeprav ga nismo dopolnjevali niti po sprejetju zakona o združenem delu niti nismo upoštevali vseh drugih družbenoekonomskih premikov, storjenih v zadnjih treh letih?

NIKOLA PODREBARAC: Sporazum je bil narejen na podlagi takratnega položaja, moral bi se dopoljevati.

JOŽE DOŠEN: Sporazum upošteva takratne dejanske načrte, ki pa jih ni bilo mogoče takoj uresničiti.

DESMIR MILOVANOVIČ: So v sporazumu zapisani interesi še vedno aktualni?

FRANC KOČEVAR: Beti in Komet sta sodelovala preko glasila VEZILO, a tudi z izobraževalnim centrom. Odmaknili pa smo se od členov samoupravnega sporazuma predvsem v tem, da smo šli vsak svojo razvojno pot. Komet namerava predvsem modernizirati strojno opremo. V občini razmišljamo o razvoju, ki naj ne bi ukinjal obstoječih delovnih mest, bi pa prinesel nova, ki bi ustvarjala višji dohodek. Vemo, da so osebni dohodki v tekstilni industriji na repu, zato povečanje, na primer za 10 %, ne predstavlja skoraj nič. V bodoče bomo morali narediti veliko več na področju dohodkovnih odnosov, ker bo le tako tudi ostanka dohodka več.

SONJA ZORC: Eno izmed področij, kjer naj bi obe podpisnici samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD združili funkcije, so tudi finance in računovodstvo. Skupne naloge s tega področja so našteje v členu 4, točka B samoupravnega sporazuma.

Menite, da so v tem trenutku podani objektivni pogoji za združitve naštetih nalog, seveda s pogojem, da sta člena 19 in 20 samoupravnega sporazuma že uresničena?

TONE TOMC: Na finančnem področju ni bilo sodelovanja, ker nismo čutili potrebe.

VIKTOR KOZJAN: Finančno-računovodska funkcija je vzporednega značaja tako, kot na primer kadrovska. Žažvela bi, če bi zadihale druge aktivnosti. Naše skupno delo bo lahko zažvelo le, če bomo šli v skupne investicije, v skupna vlaganja.

SONJA ZORC: Katere od skupnih nalog bi lahko začeli najprej združevati?

TONE OMERZEL: Računalništvo, menim, da bi lahko najprej skupno zažvelo. O tem smo se že pogovarjali. Beti je dala Kometu pismeni predlog, a ga niso sprejeli. Menili so, da so naši aparati zastareli, kar je tudi res. Če bi jih posodobili, bi lahko delali tudi za DO Komet. Morali bi oblikovati službe za razvoj. V Beti smo to že naredili, ne bi pa bilo napak, če bi organizirali to tudi na ravni SOZD.

MIROSLAV ŠTIMAC: Ali želimo povečati dohodek na delavca ali ne? To je problem prihodnosti. Združiti je treba vse, kar se da. Odgovorni smo za to, da usposobimo delovne organizacije za nudenje socialne varnosti delavcu.

BRANKO HERAK: V 4. členu govori Samoupravni sporazum o družbeni funkciji SOZD. Po tem času združujeta podpisnici tudi marketing.

Vemo, da sta Beti in Komet pred referendumom sodelovali na modnih revijah, pri zaključevanju in na sejmu v Sarajevu. Po konstituiranju v SOZD so prenehale še te majhne skupne aktivnosti. Zakaj?

TONE MUC: Pred združitvijo sodelovanje ni bilo nič večje, kot je sedaj. Sodelovali smo in še sodeluje-

(Nadaljevanje na 3. st.)

Delavke v Dobovi so pridne, marljive. Dobro se zavedajo, da je njihov dohodek odvisen predvsem od njihovega dela. S to zavestjo prihajajo vsak dan za stroj. (Foto: J. Žele)

uredniškega odbora, ki so pripravili vprašanja.

Nismo imeli namena razčiščevati ali sprejemati kakršnih koli sklepov, šlo nam je predvsem za pogovor o problemih, ki obstajajo, oziroma ki so se porodili v času od podpisa Samoupravnega sporazuma pred dobrimi tremi leti pa do danes. V tem času je prišlo tudi do najrazličnejših sprememb v svetu in pri nas, zato je bilo osrednje vprašanje tole: je sprejeti in podpisani Samoupravni sporazum sploh še aktualen, živ, sočen, uporabljen in kje so tiste stične točke, ob katerih bi lahko sozidani delovni organizaciji gradili svoje sodelovanje, skupne akcije, ki naj predvsem pripeljejo k hitrejšemu razvoju občine in k večji socialni varnosti vseh delavcev. Sicer pa si oglejmo vprašanja in odgovore:

VERA KOSTELEČ: Kako so družbenopolitične organizacije (ZK, sindikat, ZSMS) sodelovale po podpisu Sporazuma?

CVETA JAGODIČ: Vem, da sta tesno sodelovali tov. Tošeska in tov. Kostelec. Uspehi mi niso znani, kot tudi ne vidim večjega napredka pri skupnem delu sindikata. Kolikor se spominjam, je bilo rečeno, naj se prične sodelovanje na ravni direktorjev. Sicer pa je gotovo kaj več o tem tov. Kostelec.

VERA KOSTELEČ: Pred referendumom smo imeli skupni zbor komunistov obeh delovnih organiza-

nadaljnem sodelovanju, in sicer v smeri izboljšanja kvalifikacijske strukture, zagotovitve socialne varnosti delavcev, a ne take, ki ustvari na leto 10 – 12 milijonov marveč 20 – 30.

Pred tremi leti spoznanja o tem še niso bila tako globoka. V Beti imamo takšne programe in menimo, da so v skladu z občinsko politiko.

DESMIR MILOVANOVIČ: V sporazumu so določene vse skupne službe, ki jih imata obe delovni organizaciji. Je morda zato možno pričakovati učinkovito delo teh služb poleg obstoječih, ali pa je podana nevarnost paralelizma med posameznimi službami?

Konkretno mislim na kadrovsko in splošno službo.

NIKO PODREBARAC: Začeti je treba z združevanjem proizvodnje, financ, omenjene službe so posledica gornjega.

JOŽE DOŠEN: Na ravni SOZD bi morali opravljati dela, ki so skupna obema delovnim organizacijama (npr. priprave sporazumov), kar ni podvojevanje, marveč sodelovanje na višji ravni.

MIROSLAV ŠTIMAC: Osnovnega pomena je razvoj, ne pa administrativno delo kadrovske službe.

DRAGICA NENADIČ: Na področju izobraževanja smo imeli skupne akcije. To je znano.

NIKOLA PODREBARAC: Pri izobraževanju smo gledali predvsem

Od vseh konfekcijskih TOZD edinole metliška nima tekočih trakov. Pa ne bo dolgo tako. Pričujoči posnetek kaže izpraznjeni prostor za montiranje tekočega traku. Gotovo se bodo ob tej novosti spomnili tudi na to, da streha ob večjem deževju, nalivu, pušča in da kaplja v prostor. (Foto: J. Žele)

OKROGLA MIZA – OKROGLA MIZA – OKROGLA MIZA – OKROGLA – OKROGLA MIZA – OKROGLA MIZA

(Nadaljevanje z 2. st.)

mo, kjer je le mogoče. Na sejmu v Sarajevu smo bili skupaj, ker Komet

Naše okrogle mize o sodelovanju delovne organizacije Komet in Beti sta se udeležila tudi tovariš Jože Mozetič, sekretar občinske konference ZKS Metlika, in tovariš Maks Kolečnik, tajnik občinskega sveta Zveze sindikatov Metlika. (Foto: J. Žele)

ni mogel dobiti lastnega razstavnega prostora. Je pa nemogoče delati skupaj, ker se stranke mešajo pa še prostora je navadno premalo. Na revijah nismo sodelovali zaradi učinka, šlo nam je le za popestritev vaše revije, kajti ob vaših akcijah Komet ni imel skoraj nikakršnih prodajnih uspehov.

STONE ŠTRUCELJ: Priznajmo, da smo naredili skupaj, se pravi s skupnim načrtovanjem, bore malo. Upoštevati moramo, da imamo glede na povezovanje s trgovino vsak svojo značilnost. Tu se torej s Kometom nismo mogli srečevati. Beti je delala več z drugimi trikotarjerji, zato ni čudno, če se s Kometom nismo pobliže srečali. Resnica je, da je komercialna politika Beti drugačna od Kometove. Če hočemo doseči tesnejše sodelovanje, bi bilo potrebno sprejeti samoupravni sporazum temeljito prečesati, menjati.

JOŽE MOZETIČ: Najprej moram priznati, da teče današnji razgovor v pravi smeri in da je pobuda uredniškega odbora pohvale vredna. Pogovarjamo se predvsem o tem, kako naprej, kajti odgovor za nazaj po-

znamo. „Krivci“ so tako tisti, ki odgovarjajo, kot tudi oni, ki sprašujejo. Morda nismo vsi skupaj razumeli, kaj pomeni povezovanje sredstev in dela. Danes smo razčistili pojme vsaj o tem, kakšni so naši cilji. In ti so gotovo širšega pomena, širše zasnove, kot je morda golo sodelovanje med Beti in Kometom. Gre torej za občinske interese, ki jih lahko rešimo z iskanjem novosti, izboljšav, s tem, da združeni dohodek smiselno vložimo v napredek, v razvoj, v novosti, ki zagotavljajo bodočnost. Povezovanje gotovo ni in ne sme biti prazen lokalizem, ampak mora spodbuditi še druge organizacije k povezovanju in s tem – k napredku. Samoupravni sporazum bi moral temeljiti na tem, dopolniti ga je potrebno v tem smislu, pa še nekaj: takšen naj tudi zaživi.

MAKS KOLEŽNIK: K stvari skoraj ni več kaj dodati, poudaril bi samo to, da bi moral biti moto celotnemu sodelovanju ustvarjeni dohodek. Le-ta zagotavlja sodelovanje in le-ta je porok za bodočnost. Ustvariti nekaj novega, boljšega, naprednejšega, koristnejšega, smotrnejšega pa je edini smisel kakršnegakoli sodelovanja.

Razgovor je po zapiskih
Jožice Cigič uredil
TONI GAŠPERIČ

Družboslovna zbirka DE

Posebno družboslovno zbirke knjig, ki jih izdaja založba Delavske enotnosti, je v tem, da so objavljena dela predvsem izbrana po izredno zahtevnih kriterijih. Zbirka je pač namenjena študiju in je tako nepogrešljiva za marsikoga, za strokovnjake, ki se ukvarjajo z obravnavanimi vprašanji, še najbolj za aktivne sindikalne delavce: čimveč bodo zvedeli o načetih vprašanjih, tembolj bodo samostojni pri svojem delu.

Ker vemo, za kako kvaliteta dela gre v tej družboslovni zbirki DE, ki so vrh tega tiskana še v omejeni nakladi, vam jih priporočamo. V zalozi so še naslednja dela:

Skupina avtorjev: **INVENTIVNA DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU** – 150 dinarjev;

Radovan Vukadinović: **EVROPSKA VARNOST IN SODELOVANJE** – 200 dinarjev;

dr. Ana Krajnc: **IZOBRAŽEVANJE – NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA** – 220 dinarjev;

Mitja Gorjup: **SAMOUPRAVNO NOVINARSTVO** – 140 dinarjev;

dr. B. Kavčič in V. Antončič: **SAMOUPRAVNA UREJENOST IN GOSPODARSKA USPEŠNOST DELOVNIH ORGANIZACIJ** – 250 dinarjev;

dr. Cveta Mlakar: **EKONOMSKI PROBLEMI NAŠE GRADITVE SOCIALIZMA** – 250 dinarjev;

dr. Pavao Brajša: **SPLOŠNA PSIHODINAMIKA SAMOUPRAVNEGA VEDENJA** – 250 dinarjev;

dr. Mirko Bunc: **MARKE- TING V ZDRUŽENEM DE- LU** – 390 dinarjev;

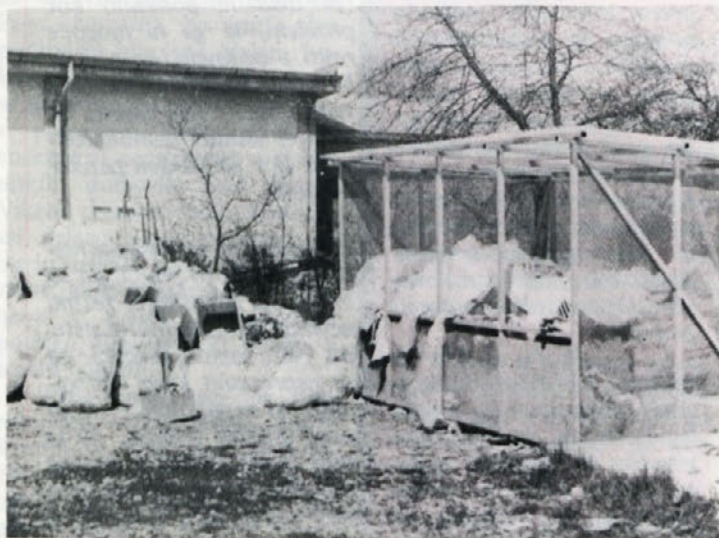
Lenart Šetinc: **TEMELJI SAMOUPRAVNEGA SISTEMA INFORMIRANJA** – 190 dinarjev;

dr. Lojze Sočan: **POT V GOSPODARSKO RAZVITOST** 360 dinarjev;

dr. Vladimir Šruk: **FROM- MOVA HUMANISTIČNA VI- ZIJA** – 290 dinarjev;

MONTAŽA V NOVI KODRANKI – Prve dni, ko so začeli montirati opremo za novo Kodranko, je bilo toliko radovednežev, da so se delavci pritoževali, da jih motijo pri delu. Zlasti francoski monterji so se hudovali. Sedaj je v novi proizvodni dvorani bolj mirno in delo poteka nemoteno, izvajalci pa zagotavljajo, da bo končano do roka.

Naša kamera je za stavbo v Dobovi odkrila tudi tale nered, tole smetišče. Gotovo so ga opazili tudi odgovorni in mu bodo naredili konec. Tako bi bilo prav, kajti urejeno okolje bi morala biti naša vsakdanja skrb. Foto: J. Žele

Je prekinitev štrajk?

Poprečno je bilo do lani 50 prekinitev na leto, lani pa so jih evidentirali 108. Analize nam ne dajo odgovora za to povečanje. Strokovnjaki trdijo, da se značilnosti prekinitev dela v Sloveniji tudi lani niso spremenile in so v tem, da so prekinitev kratke in z majhnim številom udeležencev (približno 20 do 50). S tem pa se dejansko začnajo nesporazumi, kajti prizadeti v OZD nemalokrat trdijo nasprotno, da sploh ni šlo za štrajk v klasičnem pomenu, marveč le za sestanek.

Druga razlaga je, dokler še ni natančnejših analiz, sprejemljiva. Verjetna je tembolj, če pogledamo podatke, ki nam povedo, da je teh sporov največ res rešenih takoj, po kratkem postopku in po navadi neposredno z vodilnimi v organizaciji združenega dela. Gre za to, da se delavci niso odločili za daljšo pot prek samoupravnih organov in z razpravami v družbenopolitičnih organizacijah v okviru kolektiva. Ali je potemtakem ta oblika prekinitev dela res štrajk?

Presenetljivo je ob vsem tem, da zbrani podatki demantirajo domneve, da prihaja do prekinitev v glavnem tam, kjer imajo majhen osebni dohodek. Ponuja se drugačna razlaga od te, na kakršno smo navajeni in sicer, da danes osebni dohodki niso med poglavitnimi vzroki za prekinitev, ampak so to predvsem kršitve samoupravnih pravic in slabi medsebojni odnosi.

Največ prekinitev se v prvem trimesečju (zaključni račun) in v industrijskih središčih. Za lani imamo poleg sprejemanja zaključnih računov še posebnost, da so v tem času povsod sprejemali še samoupravne sporazume o delitvi. Prav ta načrtovana delitev marsikje ni bila soglasno sprejeta. Velikokrat tudi strokovne obrazložitve niso nakazale posledic.

In če ni bilo še ustrezne obveščenosti, so se vsilili nesporazumi, s tem pa napetosti in spet različne govorice in konflikti, njihova skrajna oblika so seveda prekinitev z zahtevo, da sporne zadeve takoj razčistijo. Do tega je prihajalo zlasti tedaj, če so delavci zares

dobili manjše osebne dohodke od pričakovanih. Velikokrat so se delavci odločili za prekinitev tudi zato, ker se niso strinjali z enostavnim linearnim povečanjem osebnih dohodkov, saj je to povsem v nasprotju z njihovo staro zahtevo, naj se uveljavi zdravo nagrajevanje po delu in resnični prispevnosti združenemu delu. Neurejena udeležba v delitvi je seveda nemalokrat vzbudila nejevoljo in celo slabe odnose med TOZD, kjer so zaradi tega nastale ob nespremenjenem delovnem učinku očitne razlike v osebnih dohodkih, saj povsod jemljejo osebni dohodek kot osnovno merilo za primerjavo.

Nekaj prekinitev dela je bilo tudi na račun previsoko zastavljenih norm ali zaradi nauslišanih zahtev, in morda tudi zaradi neizpopolnjevanja samoupravnih sprejetih dogovorov za boljše delovnih pogojev.

Kamni spotike, ki privedejo do takih prekinitev ali bolje rečeno do izsiljenih sestankov med delom, so morda res v tem, da zakon o združenem delu natančno ureja vprašanja, zaradi katerih je prihajalo do napetosti in do prekinitev, toda zadeve niso skoraj nikjer konkretizirane v samoupravnih aktih OZD in TOZD. Marsikje nimajo niti dogovorov niti določil o tem, kako npr. ravnati, ko pride do prekinitev dela.

Po navedenem in po tem, da se vprašanje ostrine teh konfliktov oziroma prekinitev dela ni pokazalo kot problem, ki ga ni mogoče rešiti z dogovori, se zdi, da bi naše prekinitev zaslužile več razlage v tem smislu, da so prej kazalci demokratičnosti kot pa kakšen patološki pojav.

Zgodovina delavskega razreda nas dobro pouči, da so bili edino avtoritarni režimi na videz brezkonfliktni sistemi. Naše samoupravljanje pa se ne prebota krepi, dopolnjuje in izpopolnjuje in to med drugim pomeni, da se tudi ljudje zavedajo svojega položaja in zato tudi hočejo biti vedno bolj poučeni o vsem, kar zadeva njihove primarne in sekundarne obveznosti.

Prednost izvozu

Čeprav smo že krepko stopili v leto 1979, pogledimo dosežene rezultate v izvozu za leto 1978.

V letu 1978 je OZD „KOMET“ dosegla za 16.130.000,— din celotnega izvoza. Pretežni del tega izvoza, 76 % predstavlja izvoz na konvertibilno tržišče in to na tržišče zahodne Evrope. Preostalih 24 % pa je bil izvoz na kirinško področje, v SSSR. Bistveni del izvoza je izvoz v obliki dodelave, tako imenovani „lohn“ — posli. V teh poslih sodelujemo s štirimi firmami iz Z. Nemčije, ki se jim

bo v letošnjem letu pridružila še ena, prav tako iz Z. Nemčije. Vrednostno predstavlja dodelava 2/3 celotnega izvoza Kometa. Ta oblika izvoza teče skozi vse leto, s tem da je močnejši v zimski in spomladanski sezoni.

V primerjavi z letom 1977 se je izvoz v letu 1978 povečal za 11 %, tako da je bil v celotnem prihodku zastopan z 18 %. Za leto 1979 planiramo izvoz v višini 20.000.000,— in sicer v pretežni meri na konvertibilno področje.

Razen drugih ciljev, ki jih moramo doseči, nam potrebo po večjem vključevanju v mednarodno delitev dela narekuje tudi zahteva po večjem pokrivanju uvoza z izvozom.

Letos, ko proslavljamo 60-letnico delovanja KPJ-ZKJ, SKOJ, sindikata in organiziranega gibanja žensk, smo v Kometu že pripravili program prireditve in akcij, s katerimi bomo posvetili del svojega delovnega časa praznovanju velikih jubilejev.

Že v soboto, 14. 4., se je udeležila mladinska ekipa področnega kviz tekmovanja Tito-revolucija-mir SKOJ-ZSMJ. V ekipi so sodelovale: Slavica Kostelac, Milica Ivančević in Milena Petek.

OOZK Komet je imela 20. aprila slavnostno sejo, ki je bila tudi delovna. Nanjo so povabili vsa vodstva družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in poslovalnih organov.

Pred sejo smo pripravili kratek kulturni spored s poudarkom na zgodovinskem razvoju in pomenu KPJ. Za izbor programa, nastopajočih in za vaje je bila zadolžena Marjetka Zelen.

V maju pripravljamo dnevni izlet za naslovom: Po poteh XIV. divizije.

Praznovanja

Pohod XIV. divizije na Štajersko se je pričel 6. januarja 1944. leta, ko se je premaknila divizija s Suhorja na hrvatsko stran v Vivodino. Po vsej poti se je Neprestao borila s sovražnikom, prebijala se je skozi nemške obročje, pa vendar je nalogo, ki jo je dobila od glavnega štaba NOV in PO Slovenije, kljub težkim žrtvam, z nadčloveškimi napori v hudi zimi in izredno slabih vremenskih razmerah z zvesto predanimi borci izpolnila.

Jubileje bomo obeležili z borbo za večjo produktivnost, z boljšim poslovanjem in s krepitvijo delovne discipline. Informirali in organizirali bomo delavce, da si bodo ogledali prireditve, razstave in filmske predstave, ki jih bodo pripravili odgovorni v občini za vse leto.

Z našim programom praznovanj se bomo priključili v vsejugoslovansko proslavo, ki ima izrazito delovni značaj, kajti ob tako pomembnih jubilejih ne smemo dovoliti, da bi pozabili osvetliti zgodovino ZKJ in borbo delavskega razreda jugoslovanskih narodov in narodnosti, da bi pozabili negovati in prenašati tradicije naše revolucije in mlado generacijo.

Komet o stanovanjih

Stanovanje sodi k osnovnim življenjskim potrebam. Nič čudnega ni torej, če spremljajo reševanje stanovanjske stiske Velike težave. Ko delimo stanovanja, je vedno veliko več prosilcev, ki se upravičeno potegujejo za stanovanje, kot pa je le-teh na razpolago. Vsakdo, ki ob delitvi ne dobi stanovanja, se čuti prikrajšanega, četudi so stanovanja vedno razdeljena v skladu s pravilnikom o pogojih in merilih za pridobivanje stanovanja v družbeni lasti.

Podobni problemi se porajajo ob delitvi sredstev za individualno stanovanjsko izgradnjo. Stanovanjska sredstva so na-

menjena izključno za ureditev tega osnovnega življenjskega pogoja. Tisti, ki ima normalne stanovanjske razmere, ne more dobiti posojila za individualno stanovanjsko izgradnjo, ne glede na to, koliko let je v delovni organizaciji. To pa povzroča veliko vroče krvi in nezadovoljstva.

Vse tiste, ki gradijo hišo, obveščamo preko tega sestavka, da je od letos dalje možno najeti posojilo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti, saj se tam za to namensko zbirajo sredstva. Za podrobnejša pojasnila se obrnite na Samoupravno stanovanjsko skupnost tiste občine, v kateri stanujete. Do večjih sredstev za stanovanjsko izgradnjo lahko pridete tudi, če vežete pri banki tujo ali domačo valuto po pravilniku o stanovanjskih posojilih občanov.

Naslednje vrstice naj natančno preberejo tisti, ki se šele pripravljajo graditi. Le-tem svetujemo, naj z enkratnim položom ali z mesečnimi pologi vežejo določeni znesek pri banki po pravilniku o varčeva-

nju in posojilih za stanovanjsko gospodarstvo. Po nekaj letih varčevanja se boste odločili za gradnjo hiše in boste na podlagi varčevanja dobili pri banki kredit, katerega višina je odvisna od privarčevanega zneska in dobe varčevanja. Najkrajša doba varčevanja sta dve leti. Doba vračanja posojila je od devet do petindvajset let. Obrestna mera za provarčevani denar je 2 % letno, za posojilo pa 4 % letno. Pri kreditih se poveča obrestna mera po desetih letih na 6 %. Za zaključna dela pri stanovanjski hiši in za plačilo razlike do končne cene pri nakupu stanovanja je z izpolnitvijo določenih pogojev možno pridobiti še dodatno stanovanjsko posojilo. Nameni porabe posojila so:

- za nakup in zidavo stanovanja,
- za rekonstrukcijo,
- za nakup stavbnega zemljišča.

Za vsa podrobnejša navodila se zglasite pri banki, kjer imate hranilno knjižico ali tekoči račun.

A.T.

Letovanja '79

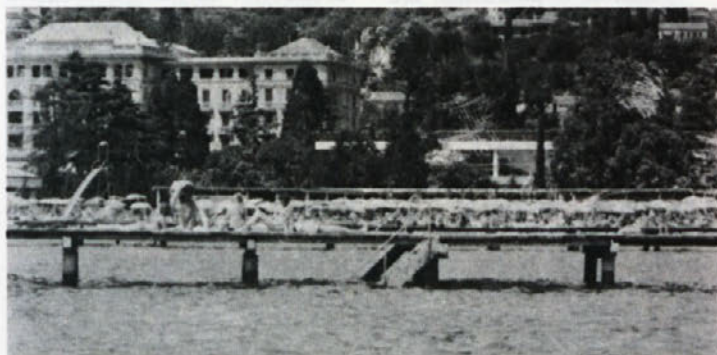
Odbor za kadre je v petek, 13. 4. 1979, sprejel naslednje sklepe glede načina letovanja naših delavcev v letu 1979:

1. Letovali bomo v našem počitniškem domu v Portorožu. Dom bo odprt od 1. julija do 1. septembra. Na razpolago je petinpetdeset ležišč, veljale pa bodo cene penzionov:

gost	plača	regresira	polna
1. delavec Beti	80	90	170
2. zakonec brez zaposlitve	80	90	170
3. zakonec, zaposlen drugje	140	30	170
4. poslovni partner	140	30	170
5. otroci od 8 do 18 let (učenci)	80	90	170
6. otroci od 1 do 8 let z ležiščem	60	70	130
7. otroci do 6. leta brezležišča	40	40	80

V času kolektivnega dopusta, ki bo od 9. 7. do 24. 7. 1979, bodo lahko letovali naši delavci v lastnem aranžmaju izven našega počitniškega doma. Stroške bodo imeli povrnjene takole:

1. delavec Beti	70 din
2. zakonec, ki ni zaposlen	40 din
3. otrok od 1—18 let	40 din

Portorož je nedaleč od našega počitniškega doma v Seči. Tiste, ki nimajo svojega prevoza, vozi na plažo naš kombi. Dopustniki so bolj ali manj zadovoljni, sicer pa je njihova dobra volja odvisna od njih samih. Kislih obrazov ne more razvedriti niti dobra hrana niti toplo sonce. Foto: B. Herek

Pri tem naj opozorimo na to, da bodo dobili povračilo letovanja samo tisti, ki bodo predložili račun ustrezne turistične organizacije, da so res

plača	regresira	polna
sam	DO	cena
80	90	170
80	90	170
140	30	170
140	30	170
80	90	170
60	70	130
40	40	80

bivali na določenem mestu in da so plačali turistično takso. Vseh ostalih računov ne bomo mogli upoštevati. Pravico do povračila stroškov izven našega računa ne bomo mogli upoštevati. Pravico do povračila stroškov izven našega morali ostati v delovni organizaciji po nalogu glavnega direktorja.

Naj zapišemo še to, da

razpolaga naša delovna organizacija s petimi prikolicami za dopustovanje. Sindikat kodranke upravlja z dvema na otoku Pagu, barvarna bo imela dve počitniški hišici na Malem Lošinju, v konfekciji Mirna peč pa se še niso odločili za kraj. Cene v prikolicah bodo približno enake kot cene ležišč v počitniških domovih brez hrane. Vikend prikolice lahko koristijo vsi delavci Beti, prednost pa imajo delavci kodranke in barvarne, kajti prikolice so postavljene v krajih, ki ustrezajo počitku delavcev, ki delajo v težkih pogojih.

Poleg vsega tega pa smo rezervirali v počitniškem domu Kordun v Kraljevi deset ležišč. Torej ni strahu, da bi ostali zainteresirani v času dopustov doma.

Vse prijave zbira tovariš Jože Novak v prostoru, kjer je telex.

N.P.

0 letovanjih v Poreču

Osnovna organizacija Zveze sindikatov konfekcije „KOMET“ Metlika obvešča vse zaposlene, da imajo možnost letovanja v naši počitniški hišici v Poreču.

Hišica je zidan objekt, v katerem so:

3 sobe s po dvema posteljama,

1 soba s petimi posteljami.

Razen tega je opremljena kuhinja za kuhanje s tekočo vodo in sanitarijami. Odeje za spanje so v hišici, sami bi morali s seboj prinesiti le rjuhe, prevleke za blazine in osebni pribor.

Počitniška hišica stoji v novem naselju „ČERVAR“. Od plaže je oddaljena le nekaj minut. V samem turističnem naselju je dobro založena samopostrežna trgovina, hotel, restavracija itd. Ob večernih urah lahko pred hotelom tudi zaplesate.

Zaradi kolektivnega dopusta, ki ga imamo v naši DO od 23. julija do 5. avgusta 1979, prosimo vse zainteresirane, da čim prej prijavijo čas svojega oddiha. Ker so zmogljivosti našega doma majhne, smo uredili tako, da bi čas dopusta v Poreču trajal po 7 dni s pričetkom v soboto dopoldne in koncem v soboto dopoldne.

Pri izkoriščanju dopusta v času kolektivnega dopusta naj bi imeli prednost tisti, ki imajo najmanj dopusta in ki še niso bili v našem počitniškem domu.

Vsi tisti, ki imajo več dni dopusta, pa lahko naš dom koristijo v začetku julija in konec avgusta. Mesce izven sezone, to se pravi maj, junij, september in oktober pa smo rezervirali za naše upokojece in njihove družinske člane. Vse naše upokojece smo o tem že pisмено obvestili.

Cena za uporabo postelje še ni znana. Lani je bila 30.— din, o letošnji ceni pa bo DS razpravljala na prvi seji.

Prijave in podrobnejše informacije zbira in daje predsednica OZOZ tov. Zinka Mišmaš.

Zinka Mišmaš

ZAHVALA

Zahrbtna in dolgotrajna bolezen nam je mnogo prezgodaj odtrgala od nas našo ljubo mamo

BARBARO LADIKA
iz KAMANJA

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakor koli pomagali, iskrena hvala. Posebna hvala OOS „BETI“ Metlika, TOZD konfekcija in sodelavcem za podarjene vence in za spremstvo na zadnji poti.

Žalujoča hčerka
MARICA MARKOVIČ
z družino

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi moje ljube mame

ANE SVAŽIČ
z Velikega vrha
pri Netretiču

se iskreno zahvaljujem OOS Konfekcije „BETI“ Metlika za podarjeno cvetje in vsem sodelavcem za denarno pomoč. Vsem, ki so nama v težkih trenutkih izrekli sožalje in sočustvovali z nama še enkrat iskrena hvala.

Žalujoča hčerka
MARIJA SVAŽIČ
z očetom

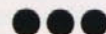
ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta

RUDOLFA JURKAŠA

se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata in TOZD Konfekcija „BETI“ Metlika za podarjene vence, sodelavkam za izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti

DRAGICA GRUBAČEVIČ

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj so se me spomnili sodelavci okrogle pletilnice in so me presenetili z lepim darilom. Najlepše se jim zahvaljujem za izkazano pozornost in jim želim veliko delovnih uspehov.

ANA KOČEVAR

Preobrazba vzgoje in izobraževanja

Sistemske rešitve za preobrazbo vzgojnoizobraževalnega dela v Sloveniji so nadaljnja izpeljava zakona o združenem delu na področju vzgoje in izobraževanja — Osnovna naloga novega zakona: povezovanje izobraževanja v celovit sistem združenega dela — Ne gre za šolsko, temveč za družbeno reformo!

Zakon o usmerjenem izobraževanju ureja izobraževanje za delo in samoupravljanje po osnovni šoli. Nadomestil bo sedanje zakone, ki urejajo to področje vzgojnoizobraževalne dejavnosti:

- zakon o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij,
- zakon o srednjem šolstvu,
- zakon o visokem šolstvu,
- zakon o organizacijah za izobraževanje odraslih.

Poglejmo nekatere novosti, ki jih prinaša novi zakon:

1. **predšolske ustanove** (otroški vrtci) bodo postale odprti centri, ki bodo z različnimi programi vzgojnega dela zajeli vse predšolske otroke v krajevni skupnosti. Mala šola bo postala obvezna oblika priprave otroka na vstop v osnovno šolo.

2. **Osnovna šola** bo še naprej obvezna osemletna splošnoizobraževalna šola. V njenih vzgojnoizobraževalnih programih ter celotnem delu in življenju se bo posodobila učna vsebina, oblike in metode dela ter organizacija. V okviru pouka in interesnih dejavnosti učencev se bo okrepila politehnična, proizvodna tehnična in delovna vzgoja. Poklicno usmerjanje in svetovanje bo postalo sistematična in trajna naloga celotne osnovne šole. V skladu z interesi delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in z drugimi možnostmi okolja se bo razvila v celodnevno šolo.

3. **Celotno izobraževanje** po končani osnovnošolski obveznosti se nadaljuje v usmerjenem izobraževanju. V njem si bodo mladina in delovni ljudje (odrasli) pridobili strokovno znanje za začetek dela (prvi poklic). Svoje strokovno znanje bodo izpopolnjevali na delu in z delom (v skladu s potrebami delovnega procesa, razvojem znanosti, tehnologije in samo-

upravnih odnosov) ali nadaljevali izobraževanje ob delu in iz dela (za zahtevnejše dela). Izobraževanje za delo se bo izvajalo po vzgojnoizobraževalnih programih, ki bodo zagotavljali:

- take vsebine izobraževanja (v okviru določene stroke), ki bodo na vseh ravneh omogočale vstop v delo in nadaljevanje izobraževanja;
- skupno vzgojnoizobraževalno osnovo na začetku usmerjenega izobraževanja;
- tesno prepletenost izobraževanja in dela; zato bo proizvodna praksa in proizvodno delo sestavni del usmerjenega izobraževanja za delo in naloge vseh vrst in zahtevnosti.

Tako zasnovani vzgojnoizobraževalni programi bodo odpravili razlike med posameznimi vrstami dosedanjih srednjih šol (gimnazije, poklicne in tehnične šole) in ločevanje dosedanjega srednjega, višjega in visokega šolstva. Programi višjih stopenj se bodo morali vsebinsko uskladiti in graditi na programih predhodnih stopenj izobraževanja. Zato se bodo za uresničitev te naloge, v okviru posameznih usmeritev (n.pr. programi izobraževanja kmetijskih delavcev) povezali uporabniki (delegati delovnih organizacij) in izvajalci (delegati izobraževalnih organizacij) v skupne strokovne organe pri posebnih izobraževalnih skupnostih. Tu bodo določili število usmeritev in smeri izobraževanja (npr. vrtnarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, živinoreja itd.). Opredelili bodo najbolj učinkovite poti in načine izobraževanja in izpopolnjevanja mladine in odraslih. Svet vzgojnoizobraževalne organizacije pa bo opredelil merila, kriterije in pogoje vpisa.

Izbira izobraževanja bo temeljila na doseženih uspehih učencev oziroma delavcev v izobraževanju in na delu, njihovim sposobnostih in nagnjenih ter potrebah organizacij združenega dela. Usmerjanje kandidatov v izobraževanje bo potekalo v vzgojnoizobraževalnih organizacijah, organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih. Temu se bo prilagodila tudi štipendijska politika (prevladujoče kadrovske štipendije).

Usmerjeno izobraževanje mora zagotoviti kadre za potrebe celotnega združenega dela, to je: usposabljanje za delo in naloge vseh vrst in ravni zahtevnosti.

Organizacije združenega dela si bodo ob sodelovanju z osnovno šolo prizadevale, da si bodo delavci brez zaključene osnovne šole v okviru izobraževanja in usposabljanja na delu in z delom pridobili osnovno-

šolsko izobrazbo po posebnem programu.

Učenci s končano osnovno šolo bodo nadaljevali šolanje v okviru določene usmeritve (primer: kmetijska, zdravstvena, pedagoška itd.). To izobraževanje bo temeljilo na skupni vzgojnoizobraževalni osnovi, ki je sestavni del programov vseh usmeritev in smeri in obsega splošno—kulturno, družboslovno—ekonomsko, naravoslovno—matematično in proizvodno—tehnično vzgojnoizobraževalno področje. Tem pa se priključijo še strokovna znanja za določeno usmeritev izobraževanja, proizvodna in delovna praksa.

Zaradi razvoja tehnologije in organizacije dela ter samoupravljanja se pojavlja potreba po nenehnem (permanentnem) izobraževanju. Delavcem v organizacijah združenega dela bo omogočeno izobraževanje ob delu in iz dela, ki bo prilagojeno pridobljenim delovnim, samoupravnim in življenjskim izkušnjam.

V celotnem vzgojnoizobraževalnem sistemu bo posvečena posebna skrb izobraževanju, usposabljanju in stalnemu izpopolnjevanju oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Preobrazba vzgoje in izobraževanja ne bo ostala v mejah klasične šolske reforme.

Za njeno uresničevanje so enako odgovorni uporabniki in izvajalci, ki bodo delovali v skupnih organih upravljanja vzgojnoizobraževalnih organizacij (svet šole, svet staršev, enota izobraževalne skupnosti) ob šoli, posebne izobraževalne skupnosti itd.) in odločali o vsebini, razvoju in pogojih dela vzgojnoizobraževalnih organizacij. Ker se bo del usposabljanja in izobraževanja lahko odvijal le v delovnih organizacijah združenega dela — v neposrednem delovnem procesu, bodo morale OZD zagotoviti materialno—tehnične pogoje za izvajanje proizvodne in druge delovne prakse. Izmed svojih delavcev bodo morale usposobiti učitelje in instruktore, ki bodo v neposrednem delovnem procesu uresničevali del vzgojnoizobraževalnih programov.

Zakon o usmerjenem izobraževanju se bo začel uveljavljati postopoma, in sicer:

- v šolskem letu 1980/81 za učence, ki se vključijo v prvi letnik usmerjenega izobraževanja za pridobitev srednje strokovne izobrazbe;
- v šolskem letu 1984/85 za vse študente, ki se vključijo v prvi letnik usmerjenega izobraževanja za pridobitev visoke strokovne izobrazbe.

ANGELA TISU

O ALKOHOLIZMU — O ALKOHOLIZMU — O ALKOHOLIZMU — O ALKOHOLIZMU

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja glavna bolezen človeštva (za boleznimi srca in ožilja ter rakom). Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadajo povprečno trije družinski člani in je prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno med boleznimi na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 80.000 alkoholikov. Ker pri vsakem trpijo vsaj trije družinski člani, je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Tudi ekonomska škoda je veličanska, nad 10 % nacionalnega dohodka požre alkoholizem (izostanki z dela, bolezni, invalidnine, prometne in obratne nezgode, stroški zdravljenja itd.). Škoda, ki jo utrpijo svojci, predvsem še otroci alkoholikov, se sploh ne da materialno izraziti.

Alkoholiki so v treznem stanju zaradi občutkov krivde brez pravega jaza (ko pa so pijani, so seveda korajžni), zato se v naša samoupravljalška dogajanja ne morejo vklju-

čevati kot tvorni subjekti — Vsakdo njimi zlahka manipulira.

Alkoholik skuša svoje ravnanje opravičiti. Sprva se brani tako, da pitje sploh zanika oziroma zatrjuje, da lahko neha, kadar hoče. Potem skuša dokazati, da pije manj, kot mu očitajo, in da je to povsem normalna stvar, saj pijejo vsi in vsepovsod. Ko alkoholik že ne more več prikriti svojega alkoholizma, prične iskati vzroke zanj. Te vzroke vedno najde in jih obvezno projicira izven sebe:

krivi so žena, tašča, služba, usoda, politika itd. Če ga potem okolje stisne v precep, mu naenkrat postane jasno, da lahko (nekaj časa) zdrži brez pijače in potem s temi kratkimi obdobji treznosti poskuša zabrisati vsa druga daljša (in za družinsko okolje uničujoča) obdobja, ko je pil. Bistvo alkoholizma ni v pitju alkoholnih pijač (čeprav brez alkohola seveda ni alkoholizma), temveč v spremenjeni osebnosti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kaj je 9. stopnja?

Ko govorimo o potresnih stopnjah, si navadno ne znamo prav predstavljati, kakšni so pravzaprav učinki potresov — od neopaznega do katastrofalnega in kako so razvrščeni po mednarodni Mercallijevi lestvici. Pa si oglejmo posamezne stopnje:

1. stopnja: neopazen potres, zabeležijo ga le seizmografi.

2. stopnja: zelo šibek potres, začutijo ga le nekatere občutljive in mirujoče osebe, in to v glavnem v višjih nadstropjih poslopij.

3. stopnja: šibek potres. V gosto naseljenih območjih ga velikokrat zamenjajo s tresenjem tal, ki nastane zaradi prometa. Pogosto ga zaznamo šele naknadno.

4. stopnja: zmeren potres; na prostem ga čuti le malo ljudi, v notranjosti poslopij pa ga nekateri opazijo po škripanju pohištva, zvenenju oken, steklenine in posode.

5. stopnja: srednje močan potres; ljudje ga zaznajo tudi podnevi na prostem in v prometnem kraju. V stanovanjih ga čuti vsi prebivalci. Električna razsvetljava utripa ali pa odpove zaradi dotikanja dovodnih žic.

6. stopnja: močan potres, ki ga čuti vsakdo. Na stavbah se pojavijo majhne razpoke v ometu, in to zlasti na stikih sten s stropovi. Lušči se omet, slabo grajeni dimniki se lahko zrušijo.

7. stopnja: zelo močan potres, po stanovanjih lahko nastane zaradi takšnega potresa znatna škoda. Pokažejo se manjše razpoke v zidovih, opeke popadajo s streh, lomijo se tudi dimniki. Peščeni in gramozni deli bregov in obal se ponekod udro in zdrsejo v vodo.

8. stopnja: rušilni potres, drevesna debla močno nihajo in se odlomijo. Skoraj četrtina stavb je močno poškodovanih. Zvoniki in tovarniški dimniki se

lahko zrušijo. V vlažnih tleh se pojavijo izviri vode, ki je pomešana s peskom ali blatom.

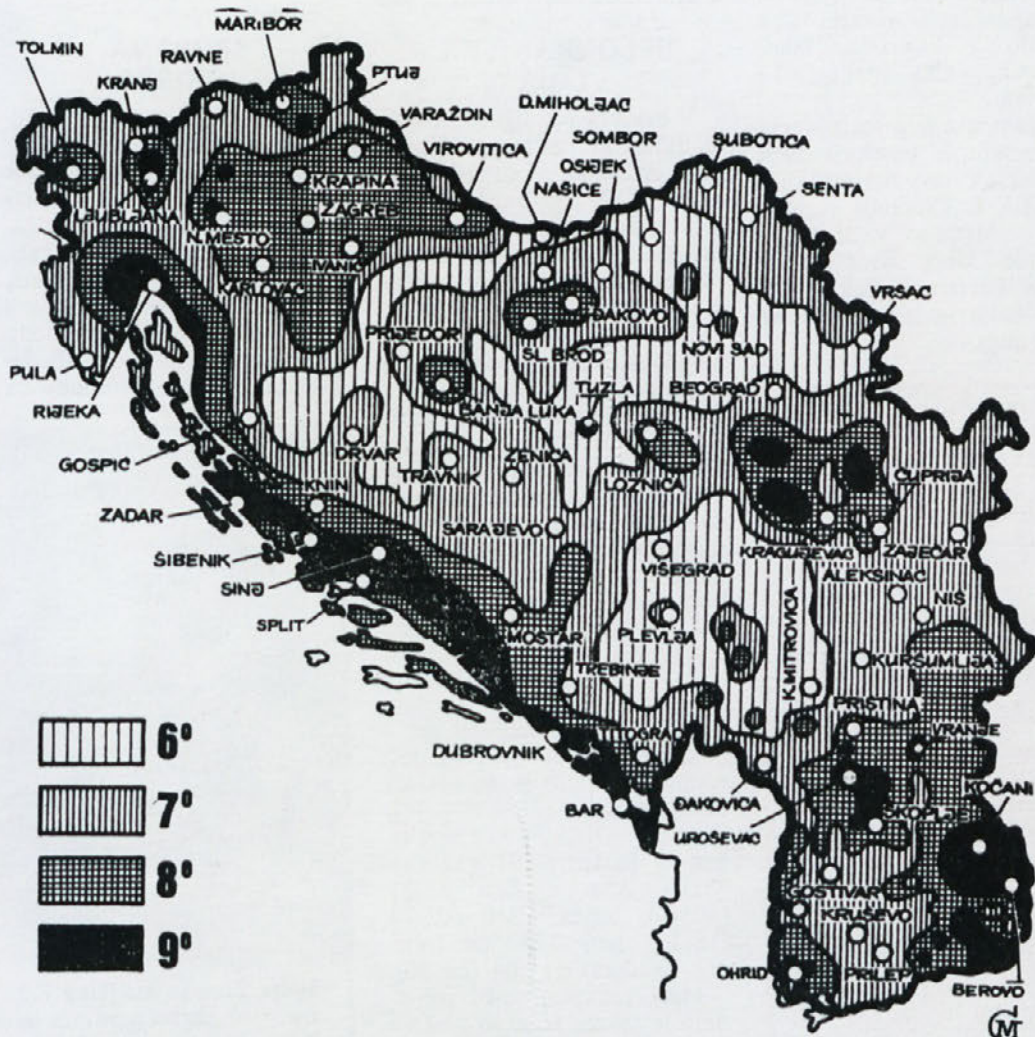
9. stopnja: delno uničujoč potres, skoraj polovica kamnitih in opečnih stavb je porušena. Razmeroma mnoge se popolnoma porušijo, večina stavb je za bivanje neuporabna.

10. stopnja: uničujoč potres, komaj četrtina poslopij je ohranjena. Tudi dobro zgrajene lesene stavbe in mostovi se porušijo, nastanejo široke razpoke, pojavljajo se prvi zemeljski plazovi, iz rek, kanalov in jezer vržejo potresni sunki nekaj vode na bregove.

11. stopnja: katastrofalen po-

tres. Porušijo se vse zidane stavbe. V tleh nastanejo različne in obsežne spremembe. Po pobožjih je veliko plazov, nasipi in dolinske pregrade se pri potresu te stopnje povsem porušijo.

12. stopnja: hudo katastrofalen potres: nobena tvorba človeške roke se pri takšnem potresu ne ohrani. Spremembe ozemlja so veličanske, zunanost pokrajine se po potresu popolnoma spremeni, pojavijo se novi gorski vrhovi kotline so zapolnjene s plazovi, reke spremenijo svoje tokove itd.

Seizmična karta Jugoslavije

Obiskali smo Beti

V četrtek, 1. marca 1979 smo dijaki 1. c in 1. a razreda gimnazije obiskali delovno organizacijo BETI. Delovno organizacijo smo obiskali zato, da bi bolje razumeli in spoznali delo v njej in organizacijo zaposlenih.

Ogledali smo si celotno proizvodnjo. Sekretar podjetja nam je podal podatke o zaposlenih, njihovih dolžnostih in pravicah. Bili smo navdušeni ob ogledu izdelave blaga, barvanja, šivanja. Presenečeni smo bili ob zelo lepih izdelkih te tovarne. Čudno pa se nam zdi le to, da teh izdelkov ne moremo kupiti pri nas. Zahvaljujemo se DO Beti, ki nam je omogočila ogled tovarne in tov. sekretarju za informacije o delu in življenju delavcev v delovni organizaciji. Želimo si še več takšnih srečanj!

UČENCI
1. C in 1. A
RAZ. GIMNAZIJE
ČRNOMELJ

MLADINSKE ŠPORTNE IGRE

Po številu prijavljenih moštev so letošnje mladinske športne igre najštevilnejše. Tekmovanja potekajo v kegljanju, šahu, namiznem tenisu, streljanju in nogometu.

Najzanimivejše je tekmovalje v nogometu, ki poteka v dveh skupinah. V prvi nastopa moštvo JLA iz Črnomlja in Mladost iz Metlike, v drugi pa Mladinski klub, Radovica in TOZD Barvarna. Tekme se igrajo vsako nedeljo, finale pa bo 25. maja.

Vezilo, glasilo DO Beti in Komet ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Dragica Nenadič, Desimir Milovanović, Cveto Rus, Zdenka Jarnevič, Viktor Kozjan, Jože Gerksič, Tone Omerzel, Iviča Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerksič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Dalibor Hrste, Vera Kostelec, Martina Jakofčič, Ivan Bordarič in Irena Kostevc. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezilo izhaja v nakladi 2100 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek: ČZP Dolenjski list, Novo mesto, tisk: Knjigotisk, Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, Metlika.

NOGOMETNA EKIPA

V TOZD Kodranka in volna so ustanovili nogometno ekipo. Moško, ki se bo vključila v sindikalne športne igre, a tudi v tekmovalja za mladinski pokal. Fantje so zadevo resno prijeli in vitrina se bo pričela v najkrajšem času polniti s pokali. Upati je, da bodo enako storili tudi v drugih TOZD.

– Tov. Potrpežljivec, ali vam nisem že pred enim letom rekel, da počakajte samo še en mesec pa bo vaša prošnja o povečanju OD rešena? Vi pa še kar naprej sitnarite.
– Že, že tov. šef, samo prosil bi, če mi poveste, kdaj naj pričnem šteti dneve tega meseca.

BELOKRANJSKA LIGA

V belokranjski ligi so dosegli Metličani dvojno zmago. Kot je bilo pričakovati, so bili prvi igralci TVD Partizana, imenovani Old boysi, ki so se dokopali do prvega mesta brez poraza. Old boysi so v derbiju premagali mlajše Metličane z 79:78. Drugo mesto je pripadlo Metliki II. Veterani so dokazali, da so resno pripravljeni in da v Beli krajini nimajo konkurence. Z izkušenimi igralci, kot so Popovič, Prevalšek in Milan Predovič nam prikazujejo vedno znova zanimivo igro. Pohvaliti moramo moštva iz Črnomlja, Dragatusa ter Semiča, ki so borbena in kvalitetna.

Košarkarji so odigrali več tekem. Rezultati pa so takšni: Beti : Branik 82:98 (44:47), Domžale : Beti 94:92 (50:48), Beti : Rudar 79:91 (32:41), Kraški zidar : Beti 82:81 (30:41), Ježica : Beti 102:74 (48:36), Beti : Mladost (Malmö, Švedska) 111:64 (61:30).

Malo več pozornosti posvetimo le tekmi, ki so jo odigrali Metličani z mladimi Švedi, ki so gostje v Karlovcu. Starost švedskih igralcev je do sedemnajst

let, fantje so nadarjeni igralci, vendar še neizkušeni, zato je bila borba neenakopravna, kar kaže tudi rezultat. Gledalcev v dvorani je bilo bolj malo, sodila pa sta Kremesec in T. Vergot.

Za Beti so igrali: Gršič 18, Medek 24, Jurajevčič 1, Einsidler 17, Šahmič 20, Nemanič 13, Strahinič 12 in Šoštarčič 6.

NK BARVAR: NK APRETER 3:3

V TOZD Barvarni je bila odigrana prva letošnja tekma, in sicer v Kamanju. Srečanje je bilo zanimivo, rezultat pa neodločen, saj sta si bili moštvi enakovredni. Nogometaši iz Barvarne nastopajo tudi na metliškem mladinskem prvenstvu. Pohvalno je, da je športna aktivnost v TOZD Barvarna zelo razgibana.

Stevica Medek

BREZ FRIZUR?

Šušlja se, in kjer je dim, je tudi ogenj, da bo frizerski salon v naši delovni organizaciji ukinjen. Ženskam to ni všeč in prav bi bilo, če bi zadevo kdo natančneje pojasnil.

ŠPORTNA IGRIŠČA

Pred dnevi se je sestal gradbeni odbor za izgradnjo športnih igrišč pri delovni organizaciji Beti. Delo so si zastavili resno in odgovorno, zato lahko pričakujemo uspeh. Če ne bo kakšnih večjih ovir, bodo dela, tako je obljubljeno, končana sredi leta 1979. Igrišča bodo služila predvsem rekreaciji delavcev, za šolsko telovadbo pa

jih bodo uporabljali učenci poklicne šole Izobraževalnega centra Beti. Prav gotovo bodo igrišča pripomogla k večji športni aktivnosti zaposlenih. Če bo tako, bodo služila svojemu namenu.

9. MAREC – DAN TOZD

V zadnjem zapisu o naši TOZD Mirna peč smo pozabili napisati tudi to, da imajo tamkajšnji delavci vsakega devetega marca DAN TOZD. Deveti marec so si izbrali zato, ker je bil tega dne podpisan Temeljni samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo Beti, odprti pa so bili tudi novi prostori mimopeške konfekcije. Ob vsakoletnemu praznovanju dneva TOZD je v Mimi peči delovno in zabavno.

Drugo leto bo praznovala godba na pihala 130-letnico svojega dela. Pohvalno pri njihovem uspešnem delu je tudi to, da skrbijo za mladi rod, kar je porok nadaljnjega življenja in dela tega orkestra. Brez godbenikov bi si težko zamislili metliško kulturno življenje. (Foto: J. Žele)

Sonja Zorc in Marjetka Žele iz delovne organizacije Komet sta med najbolj prizadevnimi sodelavkami našega glasila. Brez njunega truda bi dobili iz Kometa bore malo novic in zapisov. Tako pa gre. (Foto: J. Žele)